

Pokyny k vyplnění přehledu o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2019

Řádný/opravný – označte typ přehledu. V případě opravného přehledu nezapomeňte vyplnit oddíl **K** tohoto tiskopisu.

Místně příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno – uveďte název příslušné okresní, v Praze Pražské, v Brně Městské správy sociálního zabezpečení (dále jen OSSZ).

Variabilní symbol důchodového pojištění (DP) – uveďte variabilní symbol (VS) DP přidělený v současné době příslušnou OSSZ.

A. Základní identifikace

ř. 1 – 3 **Příjmení, Jméno, Titul** – vyplňte údaje v požadovaném členění.

ř. 4 **Rodné číslo** – uveďte rodné číslo; nemáte-li jej přiděleno, uveďte evidenční číslo pojištěnce (EČP) přidělené Českou správou sociálního zabezpečení (ČSSZ).

ř. 5 **Datum narození** – vyplňte požadovaný údaj.

ř. 6 – 10 **Ulice, Číslo domu, Obec, PSČ, Stát** – vyplňte požadované aktuální údaje v uvedeném členění, u čísla domu uveďte číslo popisné/orientační.

ř. 11 **ID datové schránky** – máte-li zřízenou datovou schránku, uveďte její identifikátor (ID).

B. Údaje o daňovém přiznání

ř. 12 **Povinnost podávat daňové přiznání** – máte-li povinnost podávat daňové přiznání, označte „ano“. V opačném případě označte „ne“.

ř. 13 **Daňové přiznání zpracovává a podává daňový poradce** – je-li tomu tak, označte „ano“. V opačném případě označte „ne“.

ř. 14 **Platba daně stanovená paušální částkou** – označte „ano“ pokud jste dle § 7a zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“) poplatníkem daně z příjmů paušální částkou. V opačném případě označte „ne“. *Upozornění: nejedná se o výpočet výdajů procentem, tzv. paušální výdaje.*

ř. 15 **Protokol o platbě daně z příjmů paušální částkou převzat na FÚ dne** – uveďte datum převzetí protokolu. Protokol předložte příslušné OSSZ nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v kterém byl podán přehled, pokud jste tak nečinil/a již dříve.

ř. 16 **Lhůta pro předložení daňového přiznání byla rozhodnutím FÚ prodloužena do dne** – byla-li Vám prodloužena lhůta, uveďte den, dokdy je lhůta prodloužena.

ř. 17 **Účtování v hospodářském roce** – je-li účetním obdobím hospodářský rok dle § 7 odst. 12 zákona o daních z příjmů, označte „ano“. V opačném případě označte variantu „ne“.

C. Údaje o výkonu samostatné výdělečné činnosti (SVČ)

ř. 18 **V roce 2019 jsem vykonával/a SVČ** – označte typ SVČ v jednotlivých měsících roku 2019, pokud jste výkon činnosti hlavní či vedlejší vykonával/a po celý kalendářní rok, označte kolonku „1–12“. Hlavní i vedlejší znamená po část roku výkon hlavní SVČ a po část roku výkon vedlejší SVČ, označte jednotlivé měsíce dle druhu činnosti, v nichž jste uvedený charakter činnosti vykonával/a. **K pozdějšímu oznámení o výkonu vedlejší SVČ se nepřihlíží, změnu nelze po podání řádného přehledu učinit prostřednictvím opravného přehledu!**

D. Důvod výkonu vedlejší SVČ podle ustanovení § 9 odst. 6 písm. a) až d) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o důchodovém pojištění).

Označte skutečnost rozhodnou pro výkon vedlejší SVČ a doložte (pokud nebylo doloženo dříve) nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byl přehled podán. **Upozornění: k pozdějšímu doložení důvodu pro výkon vedlejší SVČ se nepřihlíží.**

ř. 19 **Zaměstnání** – zaměstnáním se pro účely vedlejší SVČ rozumí činnost zakládající účast na nemocenském pojištění zaměstnanců. Dále viz Základní informace.

ř. 20 **Nárok na výplatu invalidního nebo přiznání starobního důchodu** – skutečnost se dokládá pouze v případě, že důchod je přiznán/vyplácen jiným orgánem sociálního pojištění než ČSSZ.

ř. 21 **Nárok na rodičovský příspěvek** – nejedná se o povinně dokládanou skutečnost.

ř. 22 **Nárok na PPM nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu z NP zaměstnanců** – skutečnost o nároku na peněžitou pomoc v mateřství (PPM) i nemocenské z důvodu těhotenství a porodu z nemocenského pojištění (NP) zaměstnanců se dokládá, jedná-li se o výplatu na základě cizích právních předpisů, nebo není-li orgánem nemocenského pojištění ČSSZ.

ř. 23 **Osobní péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby** – jedná se o povinně dokládanou skutečnost, pečujete-li o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I, nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II–IV.

ř. 24 **Nezaopatřenost dítěte (studium)** – podle § 20 odst. 4 písm. a) zákona o důchodovém pojištění (student do 26 let) – jedná se o povinně dokládanou skutečnost. Potvrzení o studiu naleznete na webových stránkách ČSSZ (www.cssz.cz).

E. Údaje o daňovém základu OSVČ za rok 2019 a další údaje podle ustanovení § 15 zákona č. 589/1992 Sb.

ř. 25 **Daňový základ** – uveďte daňový základ nebo dílčí základ daně z příjmů z podnikání a z jiné SVČ stanovený podle § 7 zákona o daních z příjmů, po úpravě podle § 5 a § 23 tohoto zákona. Za daňový základ se u OSVČ, která není povinna podávat daňové přiznání, považuje příjem ze SVČ po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení. Za daňový základ OSVČ, která je poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou, se považuje, jde-li o příjmy z činností podléhajících dani z příjmů stanovené paušální částkou dle § 7a zákona o daních z příjmů, předpokládaný příjem po odpočtu předpokládaných výdajů.

ř. 26 **Počet měsíců, v nichž je SVČ považována za** – uveďte zvlášť počet měsíců výkonu hlavní a vedlejší SVČ v roce 2019. Do těchto měsíců se **započtou** i měsíce, v nichž byla SVČ (spolupráce) vykonávána i jen po část kalendářního měsíce, a kalendářní měsíce, v nichž po celý měsíc měla OSVČ nárok na výplatu nemocenského, PPM nebo dlouhodobého ošetrového jako OSVČ. **Počet měsíců musí odpovídat údajům z ř. 18.** U poživatelů starobních a invalidních důchodů pro invaliditu třetího stupně se nárokem na výplatu nemocenského rozumí i doba pracovní neschopnosti po uplynutí podpůrné doby pro poskytování nemocenského.

ř. 27 **Počet měsíců, v nichž jsem vykonával/a SVČ aspoň po část měsíce** – uveďte údaj z ř. 26 **po odpočtu měsíců**, ve kterých trval nárok na výplatu nemocenského, PPM nebo dlouhodobého ošetrového z NP OSVČ po celý kalendářní měsíc.

ř. 28 **Průměrný měsíční daňový základ** – daňový základ, tj. ř. 25, vydělíte počtem měsíců výkonu SVČ, ve kterých byla činnost vykonávána aspoň po část měsíce, tj. číslem z ř. 27. V případě výkonu hlavní i vedlejší SVČ vydělíte daňový základ číslem, které je součtem čísel z obou políček v ř. 27.

ř. 29 **Rozdělení daňového základu** – vyplňuje jenom ta OSVČ, která v roce 2019 vykonávala zároveň hlavní i vedlejší SVČ.

Daňový základ z hlavní činnosti – průměrný měsíční daňový základ (příjem), tj. ř. 28, vynásobte číslem z ř. 27 (**políčko pro hlavní činnost**).

Daňový základ z vedlejší činnosti – průměrný měsíční daňový základ (příjem), tj. ř. 28, vynásobte číslem z ř. 27 (**políčko pro vedlejší činnost**).

ř. 30 **Vypočtený vyměřovací základ**

OSVČ, která v roce 2019 vykonávala jen hlavní SVČ, stanoví vypočtený vyměřovací základ jako 50 % daňového základu. Součin ř. 25 a čísla 0,5 zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

OSVČ, která v roce 2019 vykonávala jen vedlejší SVČ a její daňový základ z této činnosti nedosáhl rozhodné částky (výpočet viz poslední odstavec řádku č. 30), ani se nepřihlásila k důchodovému pojištění na rok 2019, **v ř. 30 až 37 uvede 0**.

OSVČ, která v roce 2019 vykonávala jen vedlejší SVČ a její daňový základ dosáhl rozhodné částky, se vyměřovací základ stanoví jako 50 % daňového základu z vedlejší SVČ. Součin ř. 25 a čísla 0,5 zaokrouhloho na celé koruny směrem nahoru.

OSVČ, která vykonávala v kalendářním roce 2019 hlavní i vedlejší SVČ, stanoví zvlášť vypočtený vyměřovací základ pro hlavní a zvlášť pro vedlejší SVČ. Vypočtený vyměřovací základ pro hlavní SVČ se stanoví jako 50 % daňového základu z hlavní činnosti. Součin ř. 29 pro hlavní SVČ a čísla 0,5 zaokrouhloho na celé koruny směrem nahoru.

Jestliže daňový základ z vedlejší SVČ nedosáhl rozhodné částky (výpočet viz poslední odstavec řádku č. 30) a tato OSVČ se nepřihlásila k důchodovému pojištění na rok 2019, **v ř. 30 a 31 v políčkách pro vedlejší činnost OSVČ uvede 0**.

V případě dosažení rozhodné částky se vyměřovací základ pro vedlejší SVČ stanoví jako 50 % daňového základu z vedlejší SVČ. Součin ř. 29 pro vedlejší SVČ a čísla 0,5 zaokrouhloho na celé koruny směrem nahoru.

Rozhodná částka pro období výkonu vedlejší SVČ se vypočte z částky 78 476 Kč. Tato částka se sníží o částku 6 540 Kč za každý kalendářní měsíc, v němž nebyla vykonávána vedlejší SVČ, a za každý kalendářní měsíc výkonu vedlejší SVČ, v němž po celý měsíc měla tato OSVČ nárok na výplatu nemocenského, PPM nebo dlouhodobého ošetřovného jako OSVČ. **OSVČ, jejíž daňový základ z vedlejší SVČ nedosáhl rozhodné částky a dosud nepodala přihlášku k účasti na důchodovém pojištění, má možnost se přihlásit k účasti na důchodovém pojištění na rok 2019 na druhé straně tiskopisu přehledu v oddíle F.**

ř. 31 Dílčí vyměřovací základ (zaokrouhloho na celé koruny směrem nahoru) – vyplňuje pouze OSVČ, která v roce 2019 vykonávala zároveň hlavní i vedlejší SVČ. Dílčí vyměřovací základ z hlavní SVČ je součin nejnižšího měsíčního vyměřovacího základu pro hlavní SVČ, tj. částky 8 175 Kč a počtu měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána hlavní SVČ, tj. políčko pro hlavní činnost ř. 27. Dílčí vyměřovací základ z vedlejší SVČ je součin nejnižšího měsíčního vyměřovacího základu pro vedlejší SVČ, tj. částky 3 270 Kč a počtu měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána vedlejší SVČ, tj. políčko pro vedlejší činnost ř. 27.

ř. 32 Minimální vyměřovací základ

- **Minimální vyměřovací základ OSVČ vykonávající jen hlavní činnost** – uveďte částku z ř. 30, políčko pro hlavní činnost, tato však nesmí činit méně než 98 100 Kč, popř. částka snížená o 8 175 Kč za každý kalendářní měsíc v roce 2019, ve kterém ani jeden den nebyla vykonávána hlavní SVČ, a za kalendářní měsíc, ve kterém po celý kalendářní měsíc měla OSVČ nárok na výplatu nemocenského, PPM nebo dlouhodobého ošetřovného jako OSVČ. Pokud je částka z ř. 30, políčko pro hlavní činnost, nižší než minimální částka 98 100 Kč, popř. částka snížená za každý kalendářní měsíc, v němž trvaly důvody pro snížení minimálního vyměřovacího základu, uvede se tato minimální (popř. snížená) částka. Minimální vyměřovací základ však může činit maximálně 1 569 552 Kč.

- **Minimální vyměřovací základ OSVČ vykonávající jen vedlejší činnost** – vyplňuje pouze OSVČ, jejíž daňový základ v roce 2019 dosáhl rozhodné částky (výpočet viz poslední odstavec řádku č. 30) v ř. 25, nebo jestliže se k účasti na důchodovém pojištění za tento rok přihlásila (oddíl F).

Uveďte částku z ř. 30, políčko pro vedlejší činnost, tato však nesmí činit méně než 39 240 Kč, popř. tato částka snížená o 3 270 Kč za každý kalendářní měsíc v roce 2019, ve kterém ani jeden den nebyla vykonávána vedlejší SVČ, a za kalendářní měsíc, ve kterém po celý kalendářní měsíc měla OSVČ nárok na výplatu nemocenského, PPM nebo dlouhodobého ošetřovného jako OSVČ. Pokud je částka z ř. 30, políčko pro vedlejší činnost, nižší než minimální částka 39 240 Kč, popř. snížená za každý kalendářní měsíc, v němž trvaly důvody pro snížení minimálního vyměřovacího základu, uvede se tato minimální (popř. snížená) částka. Minimální vyměřovací základ však může činit maximálně 1 569 552 Kč.

- **Minimální vyměřovací základ OSVČ vykonávající hlavní i vedlejší činnost** – minimální vyměřovací základ z vedlejší činnosti vyplňuje pouze OSVČ, jejíž daňový základ v roce 2019 dosáhl dle ř. 25 aspoň rozhodné částky (výpočet viz poslední odstavec ř. 30), nebo jestliže se OSVČ k účasti na důchodovém pojištění za tento rok přihlásila (oddíl F).

Minimální vyměřovací základ pro hlavní i vedlejší činnost je částka, která je nejvyšší z následujících součtů:

- součet částek z ř. 30 pro hlavní i vedlejší činnost,
- součet částek z ř. 31 pro hlavní i vedlejší činnost,
- součet ř. 31 pro hlavní činnost a ř. 30 pro vedlejší činnost.

Minimální vyměřovací základ však může činit maximálně 1 569 552 Kč.

ř. 33 Určený vyměřovací základ (zaokrouhloho na celé koruny směrem nahoru) – částku si určí OSVČ, tato částka však nemůže být nižší, než je částka v ř. 32, a vyšší, než je maximální vyměřovací základ, který činí částku 1 569 552 Kč.

Při rozhodování o výši určeného vyměřovacího základu je nutné mít na zřeteli, že tato částka (nikoli faktický příjem OSVČ) ovlivňuje výši budoucího důchodu.

ř. 34 Vyměřovací základ ze zaměstnání – pokud OSVČ v roce 2019 dosáhla ze zaměstnání (z více zaměstnání) maximálního vyměřovacího základu pro placení pojistného nebo by součet vyměřovacího základu ze SVČ a zaměstnání přesáhl maximální vyměřovací základ, který v roce 2019 činí 1 569 552 Kč, uvede zde vyměřovací základ ze zaměstnání (více zaměstnání). Výši vyměřovacích základů ze zaměstnání je OSVČ povinna doložit potvrzením od zaměstnavatele. Potvrzení pro zaměstnavatele naleznete na webových stránkách ČSSZ (www.cssz.cz v tiskopisech pro zaměstnavatele).

ř. 35 Součet řádků 33 a 34 – uvede se součet vyměřovacího základu nebo úhrnu vyměřovacích základů ze zaměstnání a určeného vyměřovacího základu ze SVČ.

ř. 36 Vyměřovací základ ze SVČ – pokud je částka v ř. 35 menší nebo rovna 1 569 552 Kč, uvede se hodnota z ř. 33. Pokud částka v ř. 35 má vyšší hodnotu, uvede se částka, která se vypočte: 1 569 552 minus ř. 34. Jestliže je výsledná částka záporná, uvede se 0.

ř. 37 Pojistné na DP – pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti činí 29,2 % z vyměřovacího základu. Částku uvedenou v ř. 36 vynásobte 0,292 a zaokrouhlete na celé koruny směrem nahoru.

ř. 38 Úhrn zaplacených záloh na DP – do úhrnu se započtou platby na zálohy na DP uhrazené za měsíce roku 2019. Nezapočtou se platby na doplatek pojistného a penále uhrazené v roce 2019.

ř. 39 Rozdíl mezi Pojistným a Úhrnem záloh (ř. 37 – 38) – je-li pojistné na důchodové pojištění vyšší než úhrn zaplacených záloh na DP, bude výsledná částka plusová a půjde o **doplatek** na pojistném na důchodové pojištění. Před výslednou částku uveďte znaménko + (*plus*). Je-li pojistné na důchodové pojištění nižší než úhrn zaplacených záloh na DP, bude výsledná částka minusová a půjde o **přeplatek** na pojistném na důchodové pojištění. Před výslednou částku uveďte znaménko – (*minus*). OSVČ má možnost zvolit si vypořádání vzniklého přeplatku jedním ze způsobů uvedených v oddíle G.

F. Vedlejší SVČ – přihláška k účasti na DP OSVČ v roce 2019 – jestliže jste nedosáhl/a z výkonu vedlejší SVČ daňového základu (příjmu) ve výši rozhodné částky (78 476 Kč), popř. snížené částky (výpočet viz poslední odstavec ř. 30), pro povinnou účast na důchodovém pojištění OSVČ, můžete se dobrovolně přihlásit k této účasti dnem podání přehledu. Pro podání dobrovolné přihlášky zaškrtněte křížkem variantu „ano“. V opačném případě zaškrtněte křížkem variantu „ne“. **Den podání přehledu je posledním dnem lhůty pro podání přihlášky k DP.**

G. Způsob použití přeplatku – při vzniku přeplatku se podání přehledu považuje za žádost o jeho vrácení. Zvolte způsob jeho zaslání/použití a vyplňte požadované údaje.

H. Výše zálohy na důchodové pojištění (DP) a pojistného na nemocenské pojištění (NP) na rok 2020 – křížkem označte, zda jste (budete) v roce 2020 pro účely placení záloh na DP OSVČ vykonávající hlavní nebo vedlejší činnost.

ř. 40 Měsíční vyměřovací základ DP – nejnižší měsíční vyměřovací základ pro placení záloh na DP se stanoví takto:

ř. 25 se vynásobí číslem 0,5 a vydělí částkou z ř. 26. V případě výkonu hlavní i vedlejší SVČ vydělte číslem, které je součtem čísel z obou políček v ř. 26. Výsledná částka se zaokrouhlí na celé koruny směrem nahoru. Více viz Základní informace.

ř. 41 Měsíční záloha na DP – pro stanovení výše záloh na DP vynásobte částku uvedenou v ř. 40 číslem 0,292 a výslednou částku zaokrouhlete na celé koruny směrem nahoru. Měsíční záloha na DP činí při výkonu hlavní SVČ nejméně 2 544 Kč, při výkonu vedlejší SVČ nejméně 1 018 Kč, nejvýše (pro hlavní i vedlejší SVČ) 40 688 Kč. Platby do budoucna může OSVČ platit nejdéle do prosince daného kalendářního roku.

ř. 42 Měsíční pojistné na NP – jste-li dobrovolně účasten/účastna NP OSVČ, částku uvedenou v ř. 33 vydělte číslem uvedeným v ř. 27 a vynásobte číslem 0,021. Výslednou částku zaokrouhlete směrem nahoru. Více viz Základní informace.

I. Základní identifikace OSVČ, se kterou je vykonávána spolupráce – uveďte údaje o OSVČ, se kterou vykonáváte spolupráci při výkonu SVČ, pokud jste osobou, na kterou lze rozdělovat příjmy a výdaje podle § 13 zákona o daních z příjmů.

J. Souhlas se zpracováním dalších osobních údajů – údaje o e-mailové adrese a telefonním čísle nejsou nezbytnými údaji, můžete však udělit svobodný souhlas ČSSZ a příslušné OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno k jejich zpracování, pro zajištění efektivní vzájemné komunikace za účelem provádění sociálního zabezpečení OSVČ, včetně výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. V případě, že souhlasíte se zpracováním údajů/údajů, označte „ano“ a následně jej/je vyplňte. **Podrobné poučení v souvislosti se zpracováním osobních údajů je k dispozici na OSSZ a na webu ČSSZ.**

K. Údaje o opravném přehledu

Datum zjištění nové výše vyměřovacího základu ze SVČ – uveďte datum, kdy byla nová výše vyměřovacího základu zjištěna.

Důvod předložení opravného přehledu – uveďte důvod pro předložení opravného přehledu (opravné nebo dodatečné daňové přiznání, chyba při stanovení daňového základu, zjištěna chyba v účetnictví, kontrola z finančního úřadu apod.).

L. Podpisy, razítka – uveďte datum vyplnění formuláře, počet příloh, které přikládáte k přehledu, podpis a příp. razítko.

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Důchodové pojištění OSVČ

Lhůty pro podání přehledu

OSVČ, která aspoň po část kalendářního roku vykonávala samostatnou výdělečnou činnost (SVČ), je povinna podat příslušné okresní (v Praze Pražské, v Brně Městské) správě sociálního zabezpečení (dále jen OSSZ) na předepsaném tiskopisu „Přehled o příjmech a výdajích OSVČ“ (dále jen přehled), a to nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém měla podle zákona o daních z příjmů podat daňové přiznání za tento kalendářní rok.

Pokud OSVČ nezpracovává daňové přiznání daňový poradce, je povinna podat přehled za rok 2019 nejpozději do 4. 5. 2020. Pokud OSVČ zpracovává daňové přiznání daňový poradce, je povinna tuto skutečnost doložit OSSZ nejpozději do 30. 4. 2020, přehled za rok 2019 je pak povinna podat příslušné OSSZ nejpozději do 3. 8. 2020.

Jestliže OSVČ byla finančním úřadem prodloužena lhůta pro podání daňového přiznání, je povinna podat přehled za rok 2019 do jednoho měsíce po uplynutí této lhůty.

OSVČ, která v roce 2019 vykonávala SVČ a není povinna podávat daňové přiznání, předkládá tento přehled nejpozději do 31. 7. 2020.

Zvýší-li se dodatečně vyměřovací základ pro odvod pojistného, který OSVČ uvedla v přehledu, je OSVČ povinna podat opravný přehled, a to nejpozději do 8 dnů ode dne, kdy se o takové změně dozvěděla.

Sníží-li se dodatečně vyměřovací základ, který OSVČ uvedla na přehledu, může podat opravný přehled nejpozději do konce 3. kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž se o takové změně dozvěděla.

Pro tyto účely se použije tiskopis přehledu za rok 2019, který se označí jako opravný v záhlaví první strany.

Charakter činnosti (hlavní/vedlejší), uvedený na řádném přehledu, není možné změnit prostřednictvím opravného přehledu.

Doplatek a přeplatek pojistného

Doplatek pojistného za rok 2019 (ř. 39) je splatný nejpozději do 8 dnů po dni podání přehledu za rok 2019. Doplatek pojistného, vzniklý na základě opravného přehledu, je splatný do 8 dnů ode dne, kdy OSVČ podala (měla podat) opravný přehled. **Nebyl-li přehled podán ve výše uvedených lhůtách** dle § 15 a § 23a zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona o pojistném), **je doplatek pojistného splatný do 8 dnů po jejich uplynutí.** Za den úhrady se považuje den připsání platby na účet OSSZ.

Při vzniku **přeplatku** se podání přehledu vždy považuje za žádost o jeho vrácení (záporná částka v ř. 39). Příslušná OSSZ je povinna tento přeplatek vrátit v zákonem stanovené lhůtě, pokud není jiného splatného závazku vůči OSSZ nebo ČSSZ. Má-li OSVČ vůči OSSZ nebo ČSSZ splatný závazek, použije se přeplatek na úhradu tohoto splatného závazku (§ 17 odst. 1 zákona o pojistném). V souladu s ustanovením § 17 odst. 5 uvedeného zákona, **vrátí OSSZ přeplatek na pojistném nižší než 100 Kč jen ve výjimečných případech** tak, aby byla zajištěna zásada hospodárnosti.

V případě **vrácení přeplatku** na pojistném v hotovosti prostřednictvím držitele poštovní licence (poštovní poukázkou) **hradí náklady za doručení příjemce přeplatku**, pokud příjemce přeplatku o tento způsob vrácení přeplatku požádal.

Pojistné OSVČ při dosažení maximálního vyměřovacího základu ze zaměstnání nebo v součtu SVČ se zaměstnáním

Pokud OSVČ v roce 2019 dosáhla ze zaměstnání nebo v součtu z více zaměstnání maximálního vyměřovacího základu pro placení pojistného, který v roce 2019 činí 1 569 552 Kč, a tuto skutečnost doloží potvrzením dle § 15a odst. 6 zákona o pojistném (www.cssz.cz v tiskopisech pro zaměstnavatele), není povinna platit pojistné na DP jako OSVČ. Její vyměřovací základ je ve výši nula. Pokud OSVČ v roce 2019 dosáhla v součtu ze SVČ a zaměstnání (z více zaměstnání) maximálního vyměřovacího základu pro placení pojistného, který v roce 2019 činí 1 569 552 Kč, a tuto skutečnost doloží potvrzením dle § 15a odst. 6 zákona o pojistném, platí jako OSVČ pojistné pouze z rozdílu mezi maximálním vyměřovacím základem a vyměřovacím základem ze zaměstnání (z více zaměstnání).

Podmínky uznání vedlejší SVČ

Za OSVČ vykonávající vedlejší SVČ se považuje OSVČ, která v daném roce:

- vykonávala zaměstnání, které zakládá účast na pojištění. U zaměstnání na základě dohody o provedení práce je doložení potvrzení o měsících, ve kterých vznikla účast na pojištění, vždy povinné. Rovněž je povinné dokládat potvrzení při výkonu služebního poměru u zaměstnavatele, jehož orgánem sociálního zabezpečení není ČSSZ a při výkonu zaměstnání podle cizích právních předpisů. Potvrzení naleznete na webových stránkách ČSSZ (www.cssz.cz),
- měla nárok na výplatu invalidního důchodu nebo měla přiznání starobní důchod,
- měla nárok na rodičovský příspěvek nebo měla nárok z nemocenského pojištění zaměstnanců na peněžitou pomoc v mateřství nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu,
- osobně pečovala o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost),
- byla nezaopatřeným dítětem (dle § 20 odst. 4 písm. a) zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o důchodovém pojištění), tj. studentem do 26 let věku. Potvrzení naleznete na webových stránkách ČSSZ (www.cssz.cz).

SVČ se považuje za vedlejší SVČ v těch kalendářních měsících, v nichž aspoň po část měsíce byla vykonávána SVČ a v této době výkonu SVČ aspoň po část této doby trvala některá z výše uvedených skutečností.

Chce-li být OSVČ považována za OSVČ vykonávající vedlejší SVČ, je nutné, aby tuto skutečnost (viz výše uvedené) oznámila příslušné OSSZ nejpozději v den podání přehledu. Doložení pak musí být učiněno nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byl podán přehled za rok 2019, pokud ČSSZ nemá údaje ve své evidenci, ani nemá možnost si údaje získat v elektronické podobě dálkovým přístupem (viz www.cssz.cz), nebo pokud skutečnost nebyla doložena již dříve. Při nedoložení povinné dokládaného důvodu (viz blíže ř. 19 až ř. 24) pro výkon vedlejší SVČ v uvedené lhůtě, bude SVČ považována za hlavní SVČ, **k pozdějšímu doložení nebude přihlédnuto.** Za nesplnění nebo porušení povinnosti týkající se podání přehledu může být OSVČ uložena pokuta (§ 25c zákona o pojistném).

Neuhradí-li OSVČ doplatek pojistného a zálohy na DP v zákonem stanovených lhůtách, anebo zaplatila-li pojistné v nižší částce, než měla zaplatit, je povinna platit penále (§ 20 odst. 1 zákona o pojistném), které činí 0,05 % dlužné částky za každý kalendářní den, ve kterém některá z těchto skutečností trvala.

Základní informace o zálohách na DP

Záloha na DP za kalendářní měsíc je splatná od prvního dne do posledního dne kalendářního měsíce, za který se záloha na pojistné platí. Záloha na DP za kalendářní měsíc, v němž OSVČ zahájila SVČ je splatná ode dne, v němž OSVČ zahájila SVČ, do konce následujícího kalendářního měsíce. Za den úhrady se považuje den připsání platby na účet OSSZ. OSVČ může platit zálohy na DP na delší než měsíční období, avšak vždy jen do budoucna a nejdéle do konce kalendářního roku. Úhrn zaplacených záloh na DP však nemůže být nižší, než by činil minimální úhrn záloh vypočtených z měsíčních vyměřovacích základů stanovených dle podaných přehledů, případně ve výši minimálních záloh nebo dle rozhodnutí OSSZ (snížení měsíčního vyměřovacího základu). Zálohy zaplacené do budoucna lze vrátit jen v případě ukončení SVČ, a to za měsíce následující po ukončení činnosti a v případě, kdy OSVČ požádá nejpozději do konce kalendářního roku o vrácení těch částek, zaplacených jako záloha na DP, které převyšují minimální úhrn záloh na DP za kalendářní rok.

Povinnost platit zálohy na DP má **OSVČ vykonávající hlavní SVČ** vždy. OSVČ vykonávající hlavní SVČ má od měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém podala (měla podat) přehled za rok 2019, povinnost platit zálohy na DP ve výši dle daňového základu za rok 2019. Je-li však nově stanovena záloha na pojistné nižší, než činila v měsíci podání přehledu, platí tato nižší výše již od měsíce, ve kterém byl přehled podán. Minimální předepsaná výše pro hlavní SVČ na rok 2020 činí 2 544 Kč. Minimální záloha na DP se uvádí v ř. 41.

OSVČ, která vykonává vedlejší SVČ, má v roce 2020 povinnost platit zálohy na DP, jestliže se přihlásila k DP na rok 2020 nebo její daňový základ v roce 2019 dosáhl aspoň **rozhodné částky** (§ 10 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění), tj. částky 78 476 Kč při výkonu činnosti po dobu 12 kalendářních měsíců; tato částka se snižuje o částku 6 540 Kč (jedna dvanáctina) za každý kalendářní měsíc, v němž nebyla vykonávána vedlejší SVČ a za každý kalendářní měsíc, v němž po celý měsíc měla OSVČ, vykonávající vedlejší SVČ, nárok na výplatu nemocenského, PPM nebo dlouhodobého ošetřovného jako OSVČ. Při dosažení rozhodné částky má OSVČ vykonávající vedlejší SVČ povinnost platit zálohy na DP v roce 2020 ve výši dle daňového základu za rok 2019, a to od měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém byl (měl být) podán přehled za rok 2019. Je-li však nově stanovena záloha nižší, než činila v měsíci podání přehledu, platí tato nižší výše již od měsíce, ve kterém byl přehled podán.

Minimální předepsaná výše pro vedlejší SVČ na rok 2020 činí 1 018 Kč. Jestliže za rok 2019 tato OSVČ nedosáhla rozhodné částky (výpočet viz poslední odstavce ř. 30) v ř. 25, uvede se 0. Minimální záloha na DP se uvádí v ř. 41.

Nová výše měsíčního vyměřovacího základu OSVČ platí až do kalendářního měsíce, ve kterém bude (měl by být) podán přehled za rok 2020 (§ 14 odst. 6 zákona o pojistném).

Výše uvedené platí i pro OSVČ, které spolu s přehledem předložily protokol o platbě daně paušální částkou za rok 2019, nebo OSVČ, které tento protokol předložily v předcházejících letech, byla-li daň stanovena paušální částkou na více zdaňovacích obdobích.

Zálohy na pojistné při dosažení maximálního vyměřovacího základu ze zaměstnání nebo v součtu SVČ se zaměstnáním

Pokud OSVČ v roce 2019 dosáhla ze zaměstnání nebo v součtu z více zaměstnání maximálního vyměřovacího základu pro placení pojistného, který v roce 2019 činí 1 596 552 Kč, a tuto skutečnost doloží potvrzením dle § 15a odst. 6 zákona o pojistném (www.cssz.cz v tiskopisech pro zaměstnavatele), **není povinna hradit zálohy na DP** ze SVČ (§ 15a odst. 7 uvedeného zákona), a to od kalendářního měsíce, v němž OSSZ doložila potvrzení o výši vyměřovacího základu ze zaměstnání, do kalendářního měsíce, ve kterém byl nebo měl být podán přehled za kalendářní rok, který následuje po kalendářním roce, v němž OSVČ dosáhla maximálního vyměřovacího základu ze zaměstnání.

OSVČ, která nedosáhne maximálního vyměřovacího základu pouze ze zaměstnání, ale přesáhne jej až v součtu s vyměřovacím základem ze SVČ, **platí jako OSVČ** zálohy na pojistné ve výši vypočtené z daňového základu OSVČ.

Snížení měsíčního vyměřovacího základu pro placení záloh na pojistné

Příslušná OSSZ může dle § 14 odst. 4 zákona o pojistném, na základě žádosti OSVČ poměrně **snížit měsíční vyměřovací základ**, a to na dobu nejdéle do konce kalendářního měsíce, ve kterém bude (by měl být) podán další přehled. Podmínkou pro snížení je pokles příjmů ze SVČ po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení připadající v průměru na jeden kalendářní měsíc v období od 1. ledna kalendářního roku do konce měsíce předcházejícího kalendářnímu měsíci, ve kterém byla podána žádost, nejméně však v období tří kalendářních měsíců po sobě jdoucích. Pokles příjmů musí činit nejméně 1/3 oproti příjmu připadajícímu v předcházejícím kalendářním roce v průměru na jeden kalendářní měsíc, v němž byla aspoň po část měsíce vykonávána SVČ.

Dle ustanovení § 14 odst. 7 uvedeného zákona, může OSSZ na základě žádosti OSVČ, která vykonává **vedlejší SVČ**, rozhodnout, že OSVČ není povinna platit zálohy na DP, a to nejdéle do kalendářního měsíce, ve kterém bude (měl by být) podán další přehled, pokud v důsledku poklesu příjmů po odpočtu výdajů v období od 1. ledna kalendářního roku do konce měsíce předcházejícího kalendářnímu měsíci, ve kterém byla podána žádost, by této OSVČ v daném období nevznikla účast na DP (příjmy po odpočtu výdajů za měsíce předcházející měsíci podání žádosti nedosahují alikvótní výše rozhodné částky zakládající za dané období účast na DP).

Nemocenské pojištění OSVČ

Podmínky účasti na nemocenském pojištění OSVČ (dále jen NP) upravuje ustanovení § 11 až 13 zák. č. 187/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona o nemocenském pojištění). Účast na NP je dobrovolná a vzniká dnem, od kterého se OSVČ k NP přihlásí, nejdříve však dnem, ve kterém je tato přihláška podána příslušné OSSZ.

OSVČ z NP náleží:

- v případě dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény od 15. dne jejího trvání **nemocenské**,
- v případě těhotenství a mateřství **peněžitá pomoc v mateřství**,
- v případě péče o dítě po jeho narození **otcovská**,
- v případě poskytování dlouhodobé péče **dlouhodobé ošetřovné**.

Placení pojistného NP

OSVČ, která je dobrovolně účastna NP, platí pojistné na NP za celý kalendářní měsíc. **Splatnost pojistného je od prvního dne do posledního dne kalendářního měsíce, za který se pojistné platí.** Za kalendářní měsíc, ve kterém se OSVČ přihlásila k NP, je pojistné splatné do konce následujícího kalendářního měsíce. Za den úhrady se považuje den připsání platby na účet příslušné OSSZ. OSVČ může po projednání s příslušnou OSSZ platit pojistné na NP na delší než měsíční období, avšak vždy jen do budoucna a nejdéle do konce kalendářního roku. Vyměřovacím základem OSVČ pro pojistné na NP je měsíční základ, jehož výši si OSVČ určuje svou platbou.

Měsíční výše pojistného NP

Výsledná částka ř. 33 pojistného na NP odpovídá maximálnímu měsíčnímu základu pro NP od měsíce, který **následuje** po měsíci podání přehledu za rok 2019. Je-li však tato částka vyšší, než v předchozím roce, platí již od měsíce, ve kterém byl přehled podán. Minimální platba pojistného na NP OSVČ pro rok 2020 činí 126 Kč. OSVČ si může určit měsíční základ NP v rozmezí uvedených limitů. **Vyměřovací základ pro pojistné na NP v roce 2020 nemůže být vyšší než částka rovnající se průměru, který z určeného (vypočteného) vyměřovacího základu na naposledy podaném přehledu připadá na jeden kalendářní měsíc výkonu SVČ. Je-li vypočtený průměr nižší než minimální měsíční základ, je měsíční základ roven minimálnímu měsíčnímu základu (6 000 Kč). Byla-li v roce 2019 SVČ zahájena (znovuzahájena), lze průměr určeného (vypočteného) vyměřovacího základu použít v případě, že SVČ byla vykonávána aspoň ve 4 kalendářních měsících. Nelze-li určit maximální měsíční základ dle určeného vyměřovacího základu za rok 2019, rovná se polovině průměrné mzdy platné pro kalendářní rok 2020, tj. 17 418 Kč.** Pokud však v roce 2019 měla OSVČ nárok na výplatu dávky z NP OSVČ po celou dobu výkonu činnosti, pro výpočet maximálního měsíčního vyměřovacího základu se použije určený vyměřovací základ z přehledu za rok 2018.

Doplatek pojistného NP

Pojistné na NP, které nebylo uhrazeno ve splatnosti, lze doplatit do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, na který se pojistné platí. Pro úhradu takového pojistného (doplatku) lze použít přeplatek, případně další platbu pojistného, avšak pouze do výše minimálního měsíčního vyměřovacího základu.

Přeplatek na pojistném na NP

Pokud OSVČ v kalendářním roce 2019 uhradila na některý kalendářní měsíc pojistné na NP ve vyšší výši, než odpovídalo jejímu maximálnímu měsíčnímu vyměřovacímu základu pro pojistné na NP, případně uhradila pojistné za kalendářní měsíc, ve kterém měla po celý měsíc nárok na výplatu dávky z NP OSVČ, nebo zaplatila pojistné po splatnosti, či v nižší než minimální výši, vznikl přeplatek na pojistném. Tento bude vyčíslen nejpozději do konce února 2020. Bude-li přeplatek vyšší, než dvě minimální platby pojistného (2x 126), bude část přeplatku přesahující tuto částku vrácena OSVČ. Přeplatek do výše 252 Kč bude ponechán na účtu NP OSVČ jako rezerva, pro případ neuhrazení (zcela nebo v nedostatečné výši) pojistného do budoucna. Při odhlášení z NP (lze jen do budoucna) či ukončení výkonu SVČ bude vrácen i tento přeplatek. V souladu s ustanovením § 17 odst. 5 zákona o pojistném, vrátí OSSZ přeplatek na pojistném nižší než 100 Kč jen ve výjimečných případech tak, aby byla zajištěna zásada hospodárnosti.